

فاطمه صفری دهکردی: |شرکت های ایرانی در شرایط تحریم چه کردند؟

شرکت های ایرانی در شرایط تحریم چه کردند؟
از توسعه جوان ترین میدان نفتی تا ساخت آب شیرین کن برای سیستان

سال گذشته طرح های عمرانی بسیاری در دستور کار قرار گرفتند و برخی به بهره برداری رسیدند، طرح هایی که برخی از آنها ارتباط مستقیمی با زندگی مردم دارند.

به گزارش [خبرنگار مهر](#)، ایران به دلیل تحریم ها در حال طی کردن یکی از سخت ترین دوران است، با این وجود متخصصان داخلی همواره تلاش خود را کرده اند تا طرح ها و اقدامات توسعه بر زمین نماند به عنوان مثال افتتاح فاز ۱۱ پارس جنوبی پس از ۲۰ سال آن هم به دست متخصصان داخلی نمونه آشکار آن است. آنچه در ادامه میخوانید گریزی

به مهمترین طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی در صنعت نفت، آب و برق است.

مهمترین طرح‌های عمرانی در صنعت نفت

تولید ۳ برابری میادین مشترک نسبت به میادین مستقل در کشور اتفاق افتاد و محسن خجسته مهر مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران در این زمینه گفت: «۸۶ درصد میادین مشترک در اروندان است که نسبت تولید میادین مشترک نسبت به میادین مستقل ۳ به ۱ است به عبارتی سه برابر نفت از میادین مشترک تولید می‌کنیم و یک برابر از میادین مستقل طرحی که شرکت ملی نفت ایران عهده دار آن بود و که ثمره آن تولید روزانه ۵۶ میلیون مترمکعب گاز بوده است».

بهره برداری از فاز ۱۱ پارس جنوبی را می‌توان مهمترین دستاوردهای صنعت نفت عنوان کرد، پروژه‌ای که پس از ۲۲ سال به ثمر نشست تولید اولیه فاز ۱۱ گاز پارس جنوبی روزانه ۱۵ میلیون مترمکعب گاز که تا ۵۶ میلیون مترمکعب در گام‌های بعدی افزایش می‌یابد، همچنین تولید ۵۰ هزار بشکه میعانات گازی، یک تن گوگرد در شبانه‌روز از دیگر ویژگی‌های فاز ۱۱ پارس جنوبی است. پروژه‌ای که طی ۲۰ ماه گذشته با تلاش شرکت‌های ملی نفت ایران، نفت و گاز پارس، پتروپارس، مهندسی و ساخت تأسیسات دریایی و... با پشتیبانی دولت به بهره‌برداری رسید، ارزش قرارداد توتال در فاز ۱۱ حدود ۴۰۸ میلیارد دلار بود که این شرکت به‌دلیل تحریم‌ها در سال ۹۷ از توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی خارج شد اما با توان متخصصان داخلی به بهره‌برداری رسید و به گفته وزیر نفت درآمد ۵ میلیارد دلاری دارد.

بهره برداری از میادین نفتی سپر و جفیر هم منجر به افزایش تولید نفت از میادین نفتی ایران است، که در استان خوزستان و در فاصله ۳۰ کیلومتری از شرق میدان آزادگان مستقر می‌باشد. ذخیره درجای نفت خام این میدان برابر ۲۱ میلیارد بشکه برآورد شده است و ظرفیت تولید نفت خام آن، معادل ۵۰ هزار بشکه در روز می‌باشد.

میدان جفیر همچنین دارای چند مخزن لایه‌ای گاز بوده، که ظرفیت تولید گاز طبیعی آن نیز معادل ۶۳ میلیون فوت مکعب در روز می‌باشد. این میدان از میادین تحت مدیریت شرکت نفت و گاز اروندان می‌باشد، که توسعه آن به شرکت گسترش انرژی پاسارگاد واگذار شده‌است. به گفته مجری طرح میدان‌های نفتی سپهر و جفیر با هدف نهایی ما تجمیع ۵۴۰ میلیون بشکه نفت در مدت زمان ۲۰ سال است که در مدت زمانی که فعالیت خود را در این میدان‌های نفتی آغاز کردیم

پیشرفت قابل توجهی حاصل شد. این پیشرفت تا اسفند ماه در فاز اول میدان‌های سپهر و جفیر ۳۶ هزار بشکه در روز تولید می‌شود و در فاز دو با برنامه ریزی‌های انجام شده به ۱۱۰ هزار بشکه در روز می‌رسد. در این میدان‌های نفتی با هشت حلقه چاه به تولید ۳۶ هزار و ۵۰۰ بشکه نفت در روز رسیده است که این میزان از تولید با ۲۰ حلقه چاه پیش‌بینی شده بود. البته باید در نظر داشت که در حال حاضر ظرفیت تولید در این میدان‌ها ۵۰ هزار بشکه نفت در روز است که با پشتوانه بومی سازی تجهیزات "تکمیل چاه" با فشار ۱۰ هزار پام برای نخستین بار محقق شد.

علاوه بر این میدان نفتی، میدان مشترک آزادگان جنوبی در فاصله ۸۰ کیلومتری اهواز و جز میدان‌های مشترک ایران با عراق در غرب کارون است. این میدان مشترک ۲۰۳ حلقه چاه و دو مرکز جمع‌آوری در شمال و جنوب و یک واحد فراورش مرکزی دارد. این میدان در سال ۱۳۷۶ توسط مدیریت اکتشاف شرکت ملی نفت ایران، در محدوده‌ای به وسعت ۲۰ در ۷۵ کیلومتر، کشف گردید. میدان آزادگان از شمال در مجاورت میدان مجنون عراق قرار دارد. حجم ذخیره درجای نفت خام این میدان معادل ۳۳ میلیارد بشکه تخمین زده می‌شود. میدان نفتی آزادگان از میادین تحت مدیریت شرکت نفت و گاز اروندان است، که عملیات توسعه آن توسط شرکت مهندسی و توسعه نفت ایران (متن) انجام می‌گیرد. البته شرکت پتروپارس در این پروژه از جانب کارفرما به عنوان «مدیریت طرح» عمل می‌کند.

به گفته وزیر نفت هم‌اکنون مقدار برداشت روزانه نفت از میدان‌های غرب کارون حدود ۴۵۰ هزار بشکه و سهم تولید در میدان‌های مشترک سه برابر میدان‌های مستقل است. و در دولت گذشته هم اتفاق جدی برای توسعه میدان آزادگان رخ نداد، اما این طرح توسعه‌ای در چند ماه آینده تکمیل می‌شود و با ظرفیت برداشت روزانه ۲۰۰ هزار بشکه‌ای به بهره‌برداری می‌رسد، این طرح مهمترین و بزرگترین طرح توسعه میدان نفتی در ۲ دهه اخیر است.

انعقاد قرارداد فشار افزایش میادین نفتی در پارس جنوبی بر اساس این قراردادها، طرح فشارافزایی میدان مشترک پارس جنوبی با سرمایه‌گذاری ۲۰ میلیارد دلاری و با هدف افزایش برداشت ۹۰ تریلیون فوت‌مکعب گاز و ۲ میلیارد بشکه میعانات گازی اجرا خواهد شد و درآمدزایی ۹۰۰ میلیارد دلاری برای کشور به دنبال دارد.

پیمانکاران اصلی در اجرای طرح ملی فشارافزایی میدان مشترک پارس

جنوبی، شامل شرکت‌های پتروپارس، اویک، قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) و مپنا و پیمانکار مهندسی مفهومی، پایه مقدماتی و پیشرفته، یک شرکت مشاور ایرانی هستند که این قرارداد را امضا کردند.

قرارداد توسعه ۸ میدان نفتی با شرکت‌های روس را نیز می‌توان از دیگر دستاوردهای این بخش عنوان کرد.

جواد اوجی وزیر نفت در نشست خبری پایان هفدهمین نشست کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی ایران و روسیه گفت: مذاکرات با شرکت‌های توانمند روسیه ماه‌هاست که از سوی شرکت ملی نفت ایران در حال انجام است و تاکنون قرارداد توسعه هشت میدان نفتی ایران با شرکت‌های روس امضا شده که بیش از ۲۰۰ هزار بشکه از افزایش تولید نفت خام ایران از محل این قرار داده بوده است.

وی با بیان اینکه مذاکرات با شرکت‌های روس برای امضای قرارداد توسعه میدان‌های نفتی و گازی بیشتر در ایران طی سه روز گذشته به مراحل نهایی رسیده است و در آینده نزدیک شاهد امضای قراردادهایی تازه خواهیم بود، افزود: صدور خدمات فنی و مهندسی، ازدیاد برداشت نفت و گاز، سوآپ نفت و گاز نیز از دیگر محورهای مذاکرات در روزهای اخیر با شرکت‌های روس بوده است.

وزیر نفت با بیان اینکه امروز از ۱۵ تفاهم‌نامه امضا شده بین ایران و روسیه، ۴ تفاهم‌نامه در حوزه انرژی است، اظهار کرد: شرکت‌های روس علاقه زیادی برای حضور در صنعت نفت ایران دارند، آنها برای فعالیت در ساخت پتروپالایش، زنجیره ارزش پتروشیمی، ساخت مینی‌الان‌جی و صادرات فرآورده‌های نفتی ابزار تمایل کرده‌اند.

مهمترین طرح‌های عمرانی در گاز و پتروشیمی

یکی از قدیمی‌ترین بدهی‌های ایران به ترکمنستان تسویه و در همین راستا قرار بر آن شد قرارداد واردات گاز از ترکمنستان برسد؛ قراردادی که هنوز خبری از انعقاد آن در دست نیست

البته کشف بزرگترین میدان گازی خشکی کشور با حجم ۲۲ تریلیون فوت مکعب گاز در لامرد استان فارس هم اکتشافاتی بود که در سال گذشته اتفاق افتاد و اکنون در مراحل مطالعاتی قرار دارد.

البته مرتضی شاه میرزای ئ مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی هم

از تأمین داخلی ۸۰ درصدی تجهیزات طرح‌های پتروشیمی سخن به میان آورده و اذعان کرده بود، بیش از ۸۰ درصد، حدود ۸ میلیارد دلار آن از سوی شرکت‌های داخلی تهیه شده است و بخشی از آنها برای بار اول بوده است که پیش از این از خارج تأمین می‌شد.

وی با اشاره به اینکه حدود ۱۵ کالا و تجهیز صنعت پتروشیمی از سوی شرکت‌های دانش‌بنیان در دولت سیزدهم داخلی‌سازی ساخته شده است، افزود: هم‌اکنون در حداکثر ۹۰ درصد و حداقل ۴۰ درصد طرح‌های پتروشیمی از کالا و تجهیزات ساخت داخل استفاده می‌شود.

مهمترین طرح‌های عمرانی آب

سال گذشته افغان‌ها آب هیرمند را به روی مردم سیستان و بلوچستان بستند و علت آن کسری آب در هیرمند عنوان کردند اما وزیر نیرو بارها از پیگیری حق‌آبه هیرمند سخن گفته بود البته از اقدامات مثبتی که در حوزه آب انجام گرفت ورود پساب به بورس انرژی بود که وزیر نیرو در این راستا گفته بود در بند «ع» تبصره ۸ قانون بودجه پیش‌بینی شده برای تأمین آب بیشتر برای صنایع، وزارت نیرو اقدام به باز تخصیص پساب بهداشتی و آب دریا کند که به این ترتیب آب بیشتری در اختیار صنایع قرار می‌گیرد. از این طریق ۲ میلیارد متر مکعب آب صنایع تأمین می‌شود و صنایع می‌توانند طرح‌های توسعه خود را بدون اتکا به آب‌های سطحی و زیر زمینی فراهم کنند.

چند روز گذشته هم مدیرعامل شرکت فاضلاب شهر تهران اعلام کرد نخستین مجوز اخذ شده برای ۱۰ میلیون متر مکعب پساب در سال است، هر میزان صنایع مصارف غیر شرب و بهداشتی را به سمت استفاده از پساب سوق دهند، این پساب در شهر تهران به اندازه کافی وجود دارد و می‌تواند نیاز کل صنایع را در این بخش تأمین کند. صنایعی که پایین دست تصفیه خانه‌ها قرار می‌گیرند برای تأمین نیاز ۱۰۰ درصد آن‌ها پساب وجود دارد و مشکلی از این جهت وجود ندارد. بستر و زیرساخت فراهم شده عرضه پساب در بازار بورس می‌تواند شروع خوبی برای تسری به این هدف باشد.

البته تکمیل رینگ آبرسانی تهران برای جبران کمبود آب سامانه‌های شرقی اقدام مهم دیگری است محسن اردکانی، مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران با اشاره به کمبود ۵۰ میلیون مترمکعبی آب در سامانه‌های شرقی گفت: برای جبران این کمبود، سناریوی افزایش تولید آب در سامانه‌های غربی و انتقال آن به سامانه‌های شرقی از طریق

رینگ حضرت قمر بنی‌هاشم (ع) را در برنامه داریم.

وی افزود: به همین منظور و برای افزایش تاب‌آوری آب تهران، ایستگاه پمپاژ مخزن ۳۱ با توان و تخصص مهندسان شرکت برای انتقال بخشی از آب مازاد سد ماملو و تصفیه‌خانه ششم آب تهران به شمال و شمال‌شرق تهران طراحی و اجرا شده تا آب شرب را به بیش از ۴۰۰ متر در بالا دست پمپاژ کند و هم‌اکنون این پروژه حساس آماده افتتاح و بهره‌برداری است.

اردکانی با بیان این‌که این ایستگاه پمپاژ حداکثر ۱۰۰۰ لیتر در ثانیه توان پمپاژ دارد، خاطرنشان ساخت: در نخستین سناریو تعریف شده، حدود ۵۰۰ لیتر در ثانیه آب از مخزن ۳۱ به بالادست منتقل می‌کنیم تا در صورت کاهش ورودی آب از سد لتیان و لار به تصفیه‌خانه‌های تهرانپارس و سوهانک بخشی از نیاز آبی شمال و شمال شرق تهران را تأمین کند.

با وجود آنکه طالبان آب را به روی مردم زاهدان بستند تدابیری در این راستا در نظر گرفته شد و نوید انتقال آب از دریای عمان به این استان تا پایان سال جاری داده شد به طوری که عیسی بزرگ زاده سخنگوی صنعت آب و مدیر عامل آبفای کشور در این راستا اذعان کرده بود، خط انتقال آب از دریای عمان تا پایان سال آینده به زاهدان می‌رسد و به فاصله چند ماه آب شیرین کن وارد این استان می‌شود. پروژه‌ای که بنابر اعلام مسئولان و مجریان، برای اجرای این طرح‌ها حدود هزار و ۷۰۰ کیلومتر لوله‌گذاری خواهد شد که آب خلیج فارس و دریای عمان را به استان‌های تعیین شده، منتقل می‌کند.

طرح انتقال آب از دریا جزو طرح‌های کلان تعریف شده برای تأمین بخشی از کسری آب در دالان شرق کشور است که اجرای آن از آبان سال ۱۴۰۰ آغاز شد و طبق تفاهم‌نامه‌های منعقد شده، آب انتقالی به استان‌های خراسان رضوی و خراسان جنوبی در بخش صنعت به مصرف خواهد رسید، اما این آب در سیستان و بلوچستان برای تأمین مصارف آشامیدنی نیز پیش‌بینی و طبق برنامه زمان‌بندی شده، این طرح با سرمایه‌گذاری ۳ میلیارد یورویی تا پایان سال ۱۴۰۴ به بهره‌برداری خواهد رسید. اما این‌طور که به نظر می‌رسد قرار است پیش از موعد این پروژه به بهره‌برداری برسد.

به گفته مدیر عامل آبفای کشور همچنین دستگاه‌های آب‌شیرین‌کن سیستان ساخته شده و به زودی وارد ایران می‌شود. با نصب کامل این دستگاه‌ها

در روز یکصد هزار مترمکعب آب‌شیرین خواهد شد که در مرحله اول این میزان، ۳۵ هزار مترمکعب خواهد بود و با اختلاف یک ماهه، مرحله دوم نصب و شیرین‌سازی آب به میزان ۶۵ هزار مترمکعب در روز انجام خواهد شد.

فاطمه صفری دهکردی